

دفتر پیشگیری و تغذیه جامعه
معاونت بهداشت
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

طعم تندرستی با صرف سبزی‌ها

اسپاسم عضلات، دیابت و پوکی استخوان نقش بسزایی دارند کرفس، کاهو، اسفناج، کلم بروکلی و انواع سبزی خوردن از جمله سبزی‌های برگ سبز می‌باشند. سبزی‌های قرمزرنگ مانند گوجه فرنگی، فلفل دلمه قرمز و کلم بنفش دارای انواع مختلفی از فیتوکمیکال‌ها می‌باشند که نقش بسزایی در پیشگیری از سرطان پروستات و بیماری‌های قلبی و عروقی دارد.

سبزی‌های خانواده کلم نیز ارزش غذایی بالایی برخوردارند. ایندول موجود در انواع کلم دارای خاصیت ضدسرطانی است. از سبزی‌های خانواده کلم می‌توان به کلم برگ، کلم بروکلی، گل کلم و کلم بنفش اشاره کرد.

سبزی‌ها منبع غنی از ویتامین C محسوب می‌شوند. این ویتامین به عنوان یک آنتی‌اکسیدان نقش بسزایی در افزایش جذب آهن غذا و پیشگیری از کم خونی، تقویت سیستم ایمنی، ترمیم زخم‌ها و پیشگیری از سرطان دارد.

تئیه و تنظیم: سیبیله دولتشی، مهدی صفویان

توصیه های تغذیه ای کاربردی برای مصرف بیشتر سبزی ها

- همه افراد برای حفظ سلامت خود و پیشگیری از بیماری ها باید روزانه ۳ تا ۵ واحد از گروه سبزی ها مصرف کنند.
- یک عدد گوجه فرنگی یا خیار یا هویج متوسط یعنی یک واحد سبزی . هم چنین یک لیوان سبزی خوردن و یا کاهش خرد شده معادل یک واحد سبزی است.
- قبل از مصرف غذا سالاد با سبزی های متنوع و یا همراه غذا سبزی خوردن مصرف کنید. به عنوان مثال می توانید لبو، چغندر، هویج و کدو را به صورت رنده شده به سالاد اضافه نمایید.
- در رژیم غذایی روزانه و هنگام تهیه غذاها از انواع سبزی های تازه در غذاها استفاده کنید.
- در عدهه صحبانه از سبزی هایی مثل خیار و گوجه فرنگی استفاده کنید. نان و پنیر همراه با خیار و گوجه فرنگی، املت با انواع سبزی ها مثل گوجه فرنگی، قارچ، نخود فرنگی و... یک صحبانه مفید برای فرزندتان است.
- در انواع آش و سوپ از انواع سبزی های تازه به مقدار بیشتر استفاده کنید.
- از کودکی با اضافه کردن انواع سبزی های مثل هویج و جعفری به غذای کودک، او را بسیزی ها آشنا کنید. کودکان معمولاً از خوردن سبزی های خام مثل هویج، گوجه فرنگی، گل کلم، ساقه های کرفس و... لذت بیشتری می بزند. سبزی های خام را تزیین کنید و به جای یک میان و عده به آنان بدھید.
- برای تشویق کودکان به مصرف سبزی و میوه، به آنها اجازه دهید هنگام خرید میوه و سبزی در انتخاب به شما کمک کنند.
- در کودکانی که در سن رشد هستند مصرف سبزی ها اهمیت فراوانی دارد. مصرف انواع سبزی ها می تواند به تعادل هورمونی طی دوره بلوغ کمک کند.
- سبزی های کی از گروه های غذایی مهم برای زنان باردار هستند. توصیه می شود زنان باردار روزانه به طور متوسط ۴ تا ۵ واحد از گروه سبزی ها مصرف کنند.
- بهتر است سبزی ها به شکل تازه و خام خورده شوند. البته سبزی هایی که به شکل خام خورده می شوند باید قبل از مصرف به دقت شسته و ضد عفونی شوند.
- از قراردادن سبزی ها در معرض هوا یا نور خورشید، پختن به مدت طولانی به خصوص در ظروف در باز و همراه آب زیاد و دور ریختن آب آن که باعث از بین رفتن ویتامین های موجود در سبزی ها می گردد، خودداری شود.
- از ساندوبیچ های خانگی که حاوی سبزی های مختلف مثل خیار، گوجه فرنگی، کاهو، کلم و فلفل دلمه های هستند به عنوان میان و عده برای فرزندتان استفاده کنید.
- برای حفظ ویتامین ها، اسفناج بهتر است بدون آب و با حرارت کم پخته شوند. لوبیا سبز، نخود فرنگی، هویج، چغندر، کدو حلوایی و کدوی خورشتی هم باید به صورتی پخته شوند که در انتهای طبخ آب

افزویده شده کاملاً به خورد آن رفته باشد.

- برای نگهداری سبزی خوردن در یخچال، ابتدا آن را پاک کنید و بشویید. سپس در پارچه نازکی برشیزد و داخل یخچال بگذارید. در صورتی که مقدار سبزی زیاد است، برای این که سالم تر بماند، پس از پاک کردن، قسمتی را به صورت نشسته داخل کیسه بشویزد و در سالاد و یا ماست استفاده کنید.
- سبزی هایی مثل هویج و کدویی تازه و خام را می توانید رنده کرده و در سالاد و یا ماست استفاده کنید.
- سعی کنید برخی از سبزی های مانند بادمجان و کدو را بجای سرخ کردن، بصورت کبابی مصرف نمایید.
- بالطبع سبزی های مثل لوبیا سبز، نخود فرنگی، قارچ، اسفناج، فلفل دلمه ای می توانید کوکو های مختلف را به عنوان یک فست فود خانگی و سالم برای افراد خانواده تهیه کنید.
- از آب گوجه فرنگی بعنوان مایع اصلی و اولیه برای سوپ استفاده نمایید و فقط سبزیجات تازه و سیر را به آن اضافه کنید تا به سرعت یک سوپ آماده مصرف داشته باشید.
- برای تند کردن و خوشمزه تر کردن سس گوجه فرنگی سیر و ریحان رنده شده را به آن اضافه نمایید.

توصیه های کاربردی تغذیه ای مصرف میوه برای کودکان و نوجوانان

- والدین الگوی رفتاری کودکان خود هستند. اگر شما هر روز میوه مصرف کنید کودک نیز از شما یاد می گیرد.
- مصرف میوه را در وعده ای اضافی خانواده بگنجانید. بدین ترتیب عادت میوه خوردن در کودکان هم ایجاد می شود.
- از انواع میوه های زرد و نارنجی مانند خرمalo، طالبی، زرد آلو که منابع خوبی برای تامین بتا کاروتین که در بدن تبدیل به ویتامین A می شود و در تقویت سیستم ایمنی و رشد کودک نقش مهمی ایفا می کند، در برنامه غذایی کودکان بگنجانید.
- میزان فیبر موجود در میوه ها با کاهش جذب قند و چربی در روده ها می تواند از اضافه وزن و چاقی کودکان و نوجوانان پیشگیری کند.
- با اینکه ترکیبات موجود در پوست میوه ها به دلیل فیبر زیاد آنها برای سلامتی مفید هستند اما توصیه می شود میوه ها را به دلیل استفاده از سموم دفع آفات و مواد محافظت کننده برای نگهداری بهتر و طولانی تر آنها، بدون پوست مصرف کنید.
- به جای تنقلات شور و پرچرب از میوه ها به عنوان میان و عده برای فرزندتان استفاده کنید.

- فرزندتان را با طعم میوه های مختلف آشنا کنید تا مصرف روزانه میوه به یک عادت برای فرزندتان تبدیل شود.